

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 3 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Musielak

Protokolant: p.o. Stażysty Krzysztof Pawlak

po rozpoznaniu w dniu 3 stycznia 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa J. U.

przeciwko H. B. (1), D. B.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

1. Nakazuje pozwanemu H. B. (1) złożenia oświadczenia woli, którego treścią jest przeniesienie na rzecz powódki J. U. jednej/czwartej części udziału we współwłasności nieruchomości położonej w P., działka nr (...) o powierzchni 666 metrów kwadratowych dla której Sąd Rejonowy P. (...) w P. prowadzi księgę wieczystą pod oznaczeniem KW nr (...).
2. W pozostałym zakresie oddala powództwo
3. Kosztami opłaty od pozwu obciąża pozwanego H. B. (1) do wysokości 4000 zł i z tego tytułu nakazuje ściągnąć od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu tę kwotę.
4. Zasądza od pozwanego H. B. (2) na rzecz powódki kwotę 1808, 50 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.
5. Zasądza od powódki na rzecz pozwanej D. B. kwotę 1808, 50 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ SSO Jacek Musielak

UZASADNIENIE

Powódka J. U. wniosła o nakazanie pozwanym D. i H. B. (1) złożenia oświadczenia woli, którego treścią jest przeniesienie na rzecz powódki 1/2 części własności nieruchomości położonej w P., działka nr (...) (KW nr (...)). Ponadto powódka wniosła udzielenie zabezpieczenia powództwa powódki do czasu prawomocnego zakończenia postępowania poprzez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania nieruchomości objętej księgą wieczystą KW nr (...).

W uzasadnieniu swojego pozwu powódka podała, że w dniu 30 czerwca 1995 r. Powódka J. U. oraz jej mąż H. U. umową darowizny zawartej w formie aktu notarialnego darowali córce i zięciowi tj. D. i H. małżonkom B. nieruchomość położoną w P. działka nr (...) (KW nr (...)). Obdarowani nabyli w/w nieruchomość na prawach wspólności ustawowej, do majątku dorobkowego. Jednocześnie pozwany ustanowił na rzecz powódki bezpłatnie dożywotnie prawo korzystania z całej nieruchomości.

Jak wskazała powódka, początkowo relacje pomiędzy powódką a córką i zięciem układały się poprawnie. Jednakże, gdy zmarł mąż powódki, a pozwany H. B. (1) stracił pracę relacje

stron bardzo się pogorszyły Początkowo nieodpowiednie zachowanie pozwanego objawiało się krzykami, wszczynaniem awantur. Z uwagi na to, że powódka i pozwani mieszkają razem w jednym domu powódka wielokrotnie była świadkiem jak pozwany krzyczał i wyzywał żonę D. B.. Również wobec powódki pozwany wszczynał awantury, krzyczał. Złe zachowanie pozwanego nasiliło się szczególnie po tym jak pozwany popadł w alkoholizm. Pozwany stosował wobec żony przemoc psychiczną i fizyczną. Również pozwana D. B. popadła w alkoholizm i zaczęła agresywnie zachowywać wobec powódki Mąż Powódki H. U. zmarł po zawarciu umowy darowizny.

Z uwagi na, to że obdarowani wykazali się rażącą niewdzięcznością wobec darczyńcy poprzez: nieudzielenie pomocy i wsparcia, znęcanie się psychiczne i fizyczne powódka złożyła pozwanym w dniu 10 kwietnia 2013 r. oraz 21 maja 2013 r. na piśmie oświadczenie o odwołaniu darowizny. W piśmie odwołującym powódka wezwała pozwanym do zwrotu nieruchomości będącej przedmiotem darowizny w terminie 14 dni od otrzymania odwołania darowizny poprzez dokonanie przez pozwanym przeniesienia własności darowanej nieruchomości z powrotem na powódkę. Pozwani do dnia dzisiejszego nie zwrócili powódce nieruchomości.

Zdaniem powódki, zachowanie pozwanym mieści się zatem w pojęciu rażącej niewdzięczności określonej w art. 898 § 1 Kodeksu Cywilnego.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa, zaprzeczając podniesionym przez powódkę okolicznościom wskazującym na rażącą niewdzięczność pozwanym wobec niej. Pozwani przyznali, że relacje pomiędzy nimi i powódką są napięte i pozostają oni w konflikcie. Jednocześnie pozwani wskazali, że winę za ten stan rzeczy ponosi powódka, które przez cały czas trwania ich małżeństwa dążyła do jego rozpadu. Relacje pomiędzy darczyńcą H. U. a pozwanym były nienaganne. Żadne z zachowań pozwanym wobec powódki nie nosiło znamion rażącej niewdzięczności. Zawsze starali się oni wywiązywać z obowiązków wobec powódki.(k. 58-61)

Powódka została zwolniona od kosztów sądowych częściowo, to jest od opłaty sądowej od pozwu. (k. 49)

Postanowieniem z dnia 15 października 2014r. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., to jest z uwagi na toczące się postępowanie karne przeciwko pozwanemu. (k. 76)

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2016r. Sąd oddalił wniosek powódki o zabezpieczenie roszczenia. (k. 110)

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2017r. Sąd podjął postępowanie w sprawie. (k. 126)

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 30 czerwca 1995 r. Powódka J. U. oraz jej mąż H. U. umową darowizny zawartą w formie aktu notarialnego darowali córce i zięciowi tj. D. i H. małżonkom B. ½ udziału w nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), działka nr (...) (KW nr (...)). Obdarowani nabyli w/w nieruchomość na prawach wspólności ustawowej, do majątku dorobkowego. Jednocześnie pozwany ustanowił na rzecz powódki bezpłatne dożywotnie prawo korzystania z całej nieruchomości.

Na nieruchomości posadowiony jest budynek mieszkalny, dwukondygnacyjny, który został wybudowany przez H. U. i pozwanego w latach 80-tych XX wieku.

Dowód: umowa darowizny z dnia 30 czerwca 1995r.zawarta przed Notariuszem A. I. w Kancelarii Notarialnej w P. Rep.(...)- k. 4-7, zeznania pozwanego – k. 166-167.

okoliczności bezsporne

Powódka złożyła pozwany w dniu 10 kwietnia 2013 r. oraz 21 maja 2013 r. na piśmie oświadczenie o odwołaniu darowizny. W piśmie odwołującym powódka wezwała pozwanych do zwrotu nieruchomości będącej przedmiotem darowizny w terminie 14 dni od otrzymania odwołania darowizny poprzez dokonanie przez pozwanych przeniesienia własności darowanej nieruchomości z powrotem na powódkę. Pozwani do dnia dzisiejszego nie zwrócili powódce nieruchomości.

Dowód: pismo z dnia 21 maja 2013r. zatytułowane Odwołanie darowizny – k. 9-10, pismo z dnia 10 kwietnia 2013 r. zatytułowane Odwołanie darowizny wraz z potwierdzeniem nadania – k. 11-13

Wyrokiem Sądu Rejonowego P. (...) Wydział (...)z dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn.. akt(...) uznano H. B. (1) za winnego znęcania się psychicznego w okresie od stycznia 2012r. do 2 października 2013r. w P. poprzez wulgarne oraz obelżywe wyzwiska, ośmieszanie, poniżanie oraz kierowanie gróźb pozbawienia życia i zdrowia nad D. B. oraz J. U. oraz fizycznie nad D. B. poprzez bicie rękoma po całym ciele i uderzania jej głową o ścianę, w wyniku czego doznała obrażeń ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich i sińca w okolicy oczodołowej prawej i lewej oraz otarcia naskórka w okolicy nosowej lewej, co spowodowało naruszenie czynności narządów ciała na czas nie dłuższy niż siedem dni, to jest o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Dowód: Wyrok Sądu Rejonowego P. (...)Wydział (...) dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn.. akt (...) - k. 124, wyrok Sądu Okręgowego w P. Wydział(...)z dnia 31 października 2016r. w sprawie o sygn. akt (...) – k. 125.

W domu przy ul. (...) w P. o pow. 200 m2 mieszkają obecnie: na parterze powódka oraz jej wnuk, a siostrzeniec pozwanej K. wraz z partnerką i dwójką dzieci; na piętrze pozwani oraz ich córka A. C. (1) z mężem i dwójką dzieci. A. C. (1) z rodziną w ciągu dnia spędza czas w mieszkaniu powódki. Co kilka dni w domu nocuje także syn powódki P..

Relacje powódki i pozwanych uległy drastycznemu pogorszeniu po śmierci H. U., męża powódki i ojca pozwanej. Przed śmiercią męża powódki wszystkie rachunki za dom były opłacane przez pozwaną i jej męża. Po jego śmierci, za zgodą powódki zamieszkała tam córka pozwanych z rodziną oraz nocuje tam okresowo jej syn P.. Za zgodą pozwanych zamieszkał tam wnuk powódki i siostrzeniec pozwanej K. z dziećmi i żoną. Pozwani zwrócili się do pozostałych mieszkańców o regulowanie części tych należności. Konflikt pomiędzy stronami powstał, gdy w domu zaczęły mieszkać dodatkowe osoby, to jest rodziny córki pozwanych A. i wnuka powódki K.. Pozwani uznali, że zbyt dużo osób mieszka w domu i nie przyczyniają się one do utrzymania domu. Zdarzały się kłótnie pomiędzy stronami. Szczególnie wyraźnie widoczny jest konflikt pomiędzy pozwanym H. B. (1) a powódką. Pozwany w sposób wulgarny odnosił się do powódki, wyzywał ją obraźliwymi słowami, groził wyrzuceniem jej z domu. Powódka i pozwany nie rozmawiają ze sobą.

Pozwana przychodzi codziennie do wnuków na parter, jednak nie rozmawia z powódką, ani jej nie pomaga. Powódka nie zwracała się do pozwanej o pomoc. Pozwana nie krzyczała na powódkę, nie obrażała jej.

Powódka cierpi na schorzenia nóg. Otrzymuje pomoc od wnuczki A. C. (1). Syn powódki P. natomiast pomaga jej w naprawach w domu.

Zarówno pozwany, jak i pozwana nadużywali wcześniej alkoholu.

Rachunki za wodę, gaz i węgiel opłaca powódka i A. C. (1).

Dowód: zeznania świadka A. C. (2) – k. 163-164, zeznania powódki – k. 164-165, zeznania świadka D. S. – k. 156, zeznania świadka Z. D. – k. 156, zeznania świadka Z. M. – k. 157.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Dokumenty urzędowe zgromadzone w aktach niniejszego postępowania (wypis aktu notarialnego, odpisu ksiąg wieczystych, wyroku Sądu Rejonowego P. (...) Wydział (...)z dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt(...) wyroku Sądu Okręgowego w P. Wydział (...)z dnia 31 października 2016r. w sprawie o sygn. akt(...), a wskazane wyżej w niniejszym uzasadnieniu uznano za wiarygodne w całości. Zostały sporządzone w odpowiedniej formie przez

uprawnione do tego organy i w ramach ich kompetencji Zgodnie z treścią art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Autentyczność dokumentów urzędowych, jak również prawdziwość treści dokumentów urzędowych nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania w oparciu o treść art. 232 k.p.c. w zw. z art. 252 k.p.c., również Sąd nie znalazł podstaw **do tego, aby uczynić to z urzędu.**

Zważywszy na treść art. 11 k.p.c., dowodem o szczególnym znaczeniu w niniejszym postępowaniu okazały się wyroki Sądu Rejonowego P. (...) Wydział (...) z dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt (...) oraz Sądu Okręgowego w P. Wydział (...) z dnia 31 października 2016r. w sprawie o sygn. akt (...), których ustalenia wiążą sąd w postępowaniu cywilnym.

Sąd uznał także dokumenty prywatne przedstawione przez strony za wiarygodne, gdyż żadna ze stron nie kwestionowała ich treści.

Zeznania świadka **A. C. (1)** (k. 163-164), wnuczki powódki i córki pozwanych, która jako osobą bliską powódce oraz pozwanym i ze względu na pomoc udzielaną powódce ma dobry wgląd w jej sytuację, zna źródła konfliktu stron oraz jego przebieg. Sąd odniósł się z ostrożnością do jej zeznań z uwagi na to, iż ona sama jest zaangażowana w konflikt z pozwanym i w sporze stron wypowiada się wyraźnie po stronie powódki. Świadek nakreśliła sposób, w jaki obie strony odnoszą się do siebie, w tym zwróciła uwagę na brak zaangażowania pozwanych w opiekę nad powódką i całkowity brak zainteresowania jej potrzebami. Zeznania świadka w tym zakresie potwierdzili świadkowie: **D. S.** (k. 156), **Z. D.** (k. 156), **Z. M.** (k. 157). Zeznania świadka dotyczące formułowania przez pozwanego wyzwisk pod adresem powódki potwierdzają z kolei wyroki Sądu Rejonowego P. (...) Wydział (...) z dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt (...) i Sądu Okręgowego w P. Wydział (...) z dnia 31 października 2016r. w sprawie o sygn. akt (...) (k. 125-126). Wobec powyższego, Sąd uznał zeznania świadka za wiarygodny materiał dowodowy i poczynił je podstawą swoich ustaleń.

Sąd uznał za wiarygodne i posiadające pełną moc dowodową zeznania świadków **D. S.** (k. 156) i **Z. D.** (k. 156). Świadców są znajomymi powódki i często ją odwiedzają, stąd ich wiedza na temat sytuacji rodzinnej powódki i jej konfliktu z pozwanym. Ich zeznania są obiektywne, logiczne i spójne, a także znajdują potwierdzenie w zeznaniach pozostałych świadków

Odnosząc się do zeznań świadka **Z. M.** (k. 157), Sąd uznał je za wiarygodne w przeważającej części, jako znajdujące potwierdzenie w zeznaniach pozostałych świadków, a częściowo także w zeznaniach pozwanych. Wprawdzie w swoich zeznaniach świadek ten, w przeciwieństwie do pozostałych świadków, wyraźnie opowiedziała się po stronie pozwanych, to jednak dopiero zestawienie tych zeznań z zeznaniami świadków **D. S.**, **Z. D.** i **A. C. (1)**, pozwoliło uzyskać pełny obraz sytuacji rodzinnej stron i konfliktu, jaki ma miejsce przede wszystkim pomiędzy powódką a pozwanym.

Zeznania stron Sąd ocenił z ostrożnością, mając na względzie istniejący między nimi konflikt. Strony wzajemnie obwiniają się o prowokowanie sporów i kłótni. Zatem za wiarygodne uznano jedynie te zeznania stron, w których potwierdzają taką samą wersję wydarzeń oraz znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejsze sprawie powódka domagała się zobowiązania pozwanych do złożenia oświadczenia woli przenoszącego własność udziału 1/2 udziału w nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), działka nr (...) (KW nr (...)). Jak wskazywała powódka, pozwani zachowywali się wobec niej w sposób, który można określić jako rażącą niewdzięczność, co stanowiło przyczynę odwołania przez nią darowizny.

Pozwani z kolei podnosili, iż brak jest jakichkolwiek okoliczności, mogących wskazywać na ich rażącą niewdzięczność wobec powódki. Pozwany **H. B. (1)** zaprzeczył temu, aby dopuszczał się wobec powódki zachowań mogących stanowić podstawę odwołania darowizny.

W tym stanie rzeczy Sąd obowiązany był zbadać, czy istnieją przesłanki odwołania darowizny.

Zgodnie z art. 898 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie złożone obdarowanemu na piśmie (art. 900 k.c.). O tym, czy została spełniona przesłanka odwołania darowizny, rozstrzyga sąd, musi jednak w każdym wypadku uwzględnić konkretne okoliczności, wnikliwie rozważając całokształt materiału dowodowego.

Stosownie do art. 899 par. 3 k.c. darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego.

W pierwszej kolejności Sąd ocenił, czy doszło do skutecznego odwołania darowizny przez powoda w terminie zawitym statuowanym przez cytowany powyżej przepis art. 899 par. 3 k.c.

Sądu uznał, iż doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli powódki o odwołaniu darowizny. Określona w art. 900 k.c. forma pisemna złożenia oświadczenia woli o odwołaniu darowizny zastrzeżona została jedynie dla celów dowodowych. W odwołaniu darczyńca wskazał przyczyny odwołania (art. 898 k.c.), a oświadczenia takie jest skuteczne, jeżeli dotrze do obdarowanego a taki sposób, aby mógł on się zapoznać z jego treścią (art. 61 k.c.). Do złożenia przez powódkę oświadczenia o odwołaniu darowizny doszło zatem, jak wynika z akt sprawy, pismami z dnia 10 kwietnia 2013r. oraz z dnia 21 maja 2013r., które, przyjmując 3-dniowy czas na doręczenie, zostały odebrane przez pozwanych odpowiednio dnia 15 kwietnia 2013r. i 24 maja 2013r. Zważywszy, że jak wynika z wyroku Sądu Rejonowego (...)z dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn.. akt (...) (k. 124) czynności pozwanego H. B. (1) zakwalifikowane jako znęcanie się nad psychiczne nad powódką miały miejsce w okresie od stycznia 2012r. do października 2013r.

Ustawa uzależnia uprawnienie do odwołania darowizny od wystąpienia rażącej niewdzięczności po stronie obdarowanego wobec darczyńcy. Cytowany powyżej przepis nie rozstrzyga jednak, co należy rozumieć pod pojęciem rażącej niewdzięczności. Definicji tego pojęcia szukać należy przede wszystkim w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 maja 2003 w sprawie IV CKN 115/01 (LEX nr 137593) stwierdził, że pod pojęcie rażącej niewdzięczności podpada tylko takie zachowanie się obdarowanego, polegające na działaniu lub zaniechaniu skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Chodzi tu przede wszystkim o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub czci albo mieniu darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych (rodzinnych) łączących go z darczyńcą oraz obowiązku wdzięczności (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000 r., III CKN 810/00, niepubl., czy wyrok z dnia 5 października 2000 r., II CKN 280/00, niepubl.).

Przy ocenie obowiązków obdarowanego wobec darczyńcy, wynikających ze stosunków osobistych (rodzinnych), jak i etycznego obowiązku wdzięczności, sąd może posiłkować się treścią art. 897 k.c. Przepis ten, jako mający na celu zabezpieczenie interesów darczyńcy w wypadku popadnięcia w niedostatek, stanowi, że jeżeli po wykonaniu darowizny darczyńca popadnie w niedostatek, obdarowany ma obowiązek, w granicach istniejącego jeszcze wzbogacenia, dostarczyć darczyńcy środków, których mu brak do utrzymania odpowiadającego jego usprawiedliwionym potrzebom albo do wypełnienia ciążących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych.

Przenosząc powyższe rozważania na realia niniejszej sprawy w pierwszej kolejności Sąd badał, czy pozwani dopuścili się wobec powoda rażącej niewdzięczności. Należało zatem, ocenić postępowanie pozwanych wobec powódki pod kątem opisanych powyżej przesłanek.

W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd stwierdził, iż powódka wykazała zasadność swojego roszczenia jedynie w stosunku do pozwanego H. B. (1). Sąd dopatrzył się bowiem w jego zachowaniu przesłanek niewdzięczności.

Strony od lat 80-tych XX wieku zamieszkiwały wspólnie na nieruchomości, będącej przedmiotem darowizny. Wspólnie wybudowały nowy dom. Przez większą część wspólnego zamieszkania opłaty związane z utrzymaniem domu ponosiła pozwana i jej mąż. Wzajemne relacje stron układały się poprawnie do czasu śmierci męża powódki H. U..

Po śmierci męża powódki pomiędzy powódką a pozwanym H. B. (1) zaczęło dochodzić do konfliktów, których źródeł szukać należy we wzajemnej niechęci oraz niemożności porozumienia się w kwestiach związanych z utrzymaniem domu. Zachowanie pozwanego doprowadziło do tego, że dla powódki wspólne zamieszkiwanie stało się uciążliwe. Pozwany wszczynął kłótnie z powódką, podczas których kierował wobec niej wyzwiska. Pozwany, wbrew ciężącemu na nie obowiązki, nie dbał o bieżące potrzeby powódki.

Zachowanie pozwanego ocenić należało jako wysoce niewłaściwe i krzywdzące wobec powódki, zwłaszcza, jeśli wziąć pod uwagę długotrwałość konfliktu pomiędzy stronami i powtarzalność tych zachowań. Nie budzi wątpliwości, iż powódka doświadczała ze strony pozwanego agresji słownej i znęcania psychicznego, co wynika wprost z wyroku Sądu Rejonowego P. (...)Wydział(...)z dnia 15 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego wP.Wydział (...) z dnia 31 października 2016r. w sprawie o sygn. akt (...). Powyższe spowodowało, iż powódka nie widziała możliwości dalszego porozumienia z pozwanym. Powódka jest osobą w podeszłym wieku, wymagającą opieki w codziennych sprawach. Powódka wraz z nieżyjącym już mężem, dokonali na rzecz pozwanych darowizny, mając nadzieję na spokojną starość i opiekę ze strony córki i zięcia. Oczekiwania te pozwany całkowicie zawiódł, stając się dla powódki dodatkowym obciążeniem.

Całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwala na wysunięcie wniosku, iż w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki skutecznego odwołania dokonanej darowizny określone w art. 898 k.c. w stosunku do pozwanego H. B. (1), na którego przypada udział wynoszący 1/4 we własności nieruchomości. Sąd podziela przy tym stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 9 września 2016r. w sprawie o sygn. akt V CSK 444/14 (Legalis 1533161), iż razie odwołania darowizny w stosunku do jednego z małżonków rzecz darowana staje się przedmiotem współwłasności obojga małżonków w częściach równych, a darczyńca może żądać przeniesienia na niego udziału należącego do małżonka, w stosunku do którego darowiznę odwołał, gdyby zaś nie było to możliwe - zwrotu wartości tego udziału (art. 405 KC). Powyższe uzasadnia zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu udziału wynoszącego 1/4 we własności nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

Sąd oddalił natomiast powództwo w stosunku do pozwanej D. B., albowiem z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby dopuszczała się ona wobec powódki czynów, które można kwalifikować jako wyraz niewdzięczności. Wprawdzie pozwana nie ma dobrej, bliskiej relacji z powódką, jednak nie wynika to z jej zamierzonych działań, a jest wypadkową konfliktu, jaki ma miejsce pomiędzy mężem pozwanej a powódką. Pozwana wprawdzie przyznała, że nie udziela powódce pomocy w bieżących sprawach, jednak także powódka zeznała, że ją o taką pomoc nie prosi. Jednocześnie pozwana bywa w części domu zajmowanej przez powódkę codziennie i nie dochodzi pomiędzy nimi do kłótni. W ocenie Sądu, powódka upatruje przesłanek niewdzięczności pozwanej jedynie w tym, że pozwana pozostaje w związku małżeńskim z pozwanym, który postępuje wobec powódki w sposób naganny. Powyższe z kolei nie stanowi wystarczającej przesłanki zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności udziału w nieruchomości z uwagi na spełnienie przesłanek odwołania darowizny. Wobec powyższego Sąd rozstrzygnął, jak w punkcie 2 wyroku.

Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności strony przegrywającej proces za wynik. Powódka została zwolniona od opłaty sądowej od pozwu. Obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników – radców prawnych.

Powódka określiła wartości przedmiotu sporu na kwotę 160.000 zł. Na koszty niniejszego postępowania składają się zatem: opłata sądowa od pozwu w kwocie 8.000 zł oraz koszty wynagrodzenia pełnomocników obu stron, określone na kwotę 3.617 zł, stosownie do § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radców prawnych z urzędu (Dz.U.02.163.1349). Zważywszy, że powódka wygrała proces w stosunku do pozwanego oraz przegrała go w stosunku do pozwanej, Sąd obciążył pozwanego kosztami połowy opłaty sądowej od pozwu w kwocie 4.000 zł oraz połową kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika powódki w kwocie 1.808,50 zł. Ponadto Sąd obciążył powódkę połową kosztów zastępstwa procesowego pozwanej w kwocie 1.808,50 zł – stąd rozstrzygnięcia w punktach 3,4 i 5 wyroku.

SSO Jacek Musielak